

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	GOSPODARSKO PRAVO IN ETIKA V ORGANIZACIJSKI KULTURI
Course title:	CORPORATE LAW AND ORGANIZATIONAL ETHICS

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Program izpopolnjevanja	Preiskovalec prevar na področju financ in računovodstva	1	2
Training program	Fraud investigator in Finance and Accounting	1	2

Vrsta predmeta / Course type redni/core course

Univerzitetna koda predmeta / University course code: --

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
20	0	0	0	80	100	7

Nosilec predmeta / Lecturer: prof. dr Bojan Tičar / Bojan Tičar, prof. Ph.D
dr. Nevenka Ribič / Nevenka Ribič, PhD

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	Slovensko/slovenian
	Vaje / Tutorial:	Slovensko/slovenian

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Poznavanje najosnovnejših pravnih pojmov in institutov, ki so del »splošne razgledanosti«, vsakodnevnih informacij, srednješolske izobrazbe in vsakodnevnih pravnih poslov.

Prerequisites:

Knowledge of basic legal terms and institutes, acquired in high school education and through everyday life and legal transactions

Vsebina:

Pravni pojmi gospodarskega prava in etika v organizacijski kulturi

- Pojem korporacijskega upravljanja pravnih oseb.
- Pojem pravne osebe (statusna oblika, firma, dejavnost, sedež ipd.).
- Razmejitev pravnih oseb skozi sektorsko

Content (Syllabus outline):

Legal aspects of corporate law and Ethics in the Organizational Culture

- Legal definition of corporate governance of legal persons.
- Legal person in its legal status (legal form, firm, activity, seat etc.).
- Sector scheme of organizations as legal

organizacijsko shemo.

- Opredelitev javnega, zasebnega in tretjega sektorja.
- Statusna opredelitev teritorialnih in funkcionalnih pravnih oseb javnega sektorja, ki skrbijo za javni interes (non-for-profit organizations)
- Statusna opredelitev funkcionalnih pravnih oseb zasebnega sektorja, ki zasledujejo zasebni ekonomski interes ustanoviteljev po dobičku (profit organizations).
- Statusna opredelitev asociativnih pravnih oseb tretjega sektorja, ki zasledujejo interes zasebnega voluntarizma (non-profit organizations)
- Nekateri temeljni pojmi (etika, morala, olika, moralna dilema, moralne norme)
- Temeljne smeri v etiki
- Utilitarizem-etika koristnosti
- Deontologija-etika dolžnosti
- Etika vrline
- Temeljne človekove pravice
- Postmodernistična etika
- Poslovna etika in vzroki za njen nastanek
- Odnos med podjetništvom in etiko
- Nekatero vrste družbene odgovornosti podjetij
- Značilnosti ravnanj etičnih podjetij
- Etika v vodenju
- Pomen etičnih kodeksov
- Etični kodeksi nekaterih poklicev (poklic računovodje, poslovnega finančnika, zunanjega revizorja)
- Prednosti družbeno odgovornih podjetij
- Znanje in ravnanje za udejanjanje etičnosti

Vsebine organizacijske kulture:

- Kaj je organizacijska kultura (opredelitev različnih avtorjev Edgar Schein, Geert Hofstede, Steven J. Ott)
- Učinki organizacijske kulture
- Značilne lastnosti in viri oblikovanja organizacijske kulture
- Nekatero pomembne vsebine

persons.

- Definition of public, private and third sector.
- Legal definition of territorial and functional legal persons, which are covering public interest (non-for-profit organizations)
- Legal definition of private functional legal persons, which are covering private economic interest for profit (profit organizations).
- Legal definition of private associative legal persons, which are covering private noneconomic interest – voluntary organizations (non-profit organizations)

Ethics and it's basic Manifestations:

- Some basic concepts (Ethics, Morals, Manners, Moral Dilemmas, Moral Norms)
- Fundamental directions in Ethics
- Utilitarianism-Ethics of usefulness
- Deontology-Ethics of duty
- Ethics of virtues
- Basic human rights
- Post-modernistic Ethics
- Business Ethics and its causes
- The relationship between Entrepreneurship and Ethics
- Types of Corporate Social Responsibility
- Characteristics of behavior of Ethical Corporations
- Ethics in Leadership
- The meaning of Codex of Ethics
- Codex of Ethics of specific professions (accountant, business finance, external auditor)
- The advantages of socially responsible corporations
- Knowledge and actions to enact ethical behavior

The content of the organizational culture:

- What organizational culture is (definitions by Edgar Schein, Geert Hofstede, Steven J.Ott)
- Effects of organizational culture
- Typical characteristics and sources of forming the organizational culture

organizacijske kulture (temeljne predpostavke, vrednote, norme, stališča, značilni obrazci vedenja)

Kultura in subkulture:

- Dejavniki oblikovanja subkultur v podjetju
- Odnosi med kulturo podjetja in subkulturami

Raziskovanje organizacijske kulture:

- Metode raziskovanja
- Raziskava Geerta Hofstede

Nekateri vidiki povezanosti organizacijske kulture in uspešnosti podjetja:

- Močna kultura in uspešnost podjetja
- Strateška ustreznost organizacijske kulture
- Okoljsko prilagodljiva organizacijska kultura
- Participativna kultura
- Kultura, ki pospešuje ustvarjalnost in kreativnost v podjetju

Vzdrževanje in spreminjanje organizacijske kulture:

- Vzdrževanje organizacijske kulture
- Spreminjanje organizacijske kulture
- Nekateri modeli spreminjanja organizacijske kulture (Lewinov model, Scheinov model)

Korporacijsko upravljanje v javnem (non for profit) sektorju

- Poslovodni organi in organi nadzora v javnem sektorju.
- Pravna razmerja med poslovodnimi in nadzornimi organi v javnem sektorju.
- Nadzor nad delom poslovodnih organov in vrste nadzora v javnem sektorju.

Korporacijsko upravljanje v zasebnem (profitnem) sektorju

- Statusna ureditev gospodarskih družb po zakonu, ki ureja gospodarske družbe.
- Pravna struktura gospodarskih družb.

- Few important contents of organizational culture (underlying assumptions, virtues, norms, opinions and typical behavioral patterns)

Culture and sub-cultures:

- Factors of sub-culture forming in a corporation
- The relationships between the corporation culture and its subcultures

Researching organizational culture:

- Methods of researching
- Geert Hofstede research

Some aspects of connection between the organizational culture and the corporate success:

- Strong culture and the corporate success
- Strategic adequacy of the organizational culture
- Environmentally adaptable organizational culture
- Participative culture
- Culture accelerating creativity in a corporation

Maintaining and changing the organizational culture:

- Maintaining organizational culture
- Changing organizational culture
- Some models of changing the organizational culture (Lewin, Schein)

Corporate governance in public (non for profit) sector

- Managing organizations and supervising managers in public sector.
- Legal relations between managerial and supervisory level in public sector.
- Supervising management in public sector.
- Different types of supervision.

Corporate governance in private (for profit) sector

- Legal regulation of corporations and partnerships according to law, regulating business companies.
- Legal structure of business companies.
- Partnerships and corporations.

- Osebnе in kapitalske družbe.
- Statusne značilnosti posamezne družbe.
- Korporacijsko upravljanje kapitalskih družb.
- Dvotirni sistem upravljanja in pravna ureditev nadzornega sveta v delniških družbah.
- Enotirni sistem upravljanja in pravna ureditev upravnega odbora v delniških družbah.
- Pravni položaj poslovodnih organov pri statusnih spremembah in prenehanju gospodarskih družb.

Pravna odgovornost članov poslovodnih in nadzornih organov v vseh treh sektorjih.

- Pojem in vrste odgovornosti v pravu.
- Osebna in korporacijska odgovornost vseh subjektov pri poslovanju pravnih oseb.
- Civilno-pravna odgovornost članov poslovodnih in nadzornih organov.
- Delavno-pravna odgovornost članov poslovodnih in nadzornih organov.
- Uslužbenko-pravna odgovornost poslovodnih oseb v javnem sektorju.
- Kaznovalno-pravna odgovornost članov poslovodnih in nadzornih organov.

- Legal attributes of each business company.
- Corporate governance in corporations.
- Two-tier system of corporate governance (German – Austrian type).
- One-tier system of corporate governance (Anglo –American type).
- Legal status of managerial bodies in cases of reorganization or bankruptcy of companies.

Legal liability of managerial and supervisory bodies in legal persons all three sectors.

- Institute and sorts of liability in law.
- Personal and corporate liability of all legal subjects in conducting business.
- Civil legal liability of managerial and supervisory bodies.
- Labor legal liability of managerial and supervisory bodies.
- Administrative legal liability of managerial and supervisory bodies.
- Criminal legal liability of managerial and supervisory bodies.

Temeljni literatura in viri / Readings:

OBVEZNA/MANDATORY:

- TIČAR, Bojan. *Ignorantia iuris nocet - nepoznavanje prava škoduje: spremljevalec za razumevanje osrednjih pojmov prava in države*. Maribor: Inštitut za lokalno samupravo in javna naročila, 2011. 143 str., ilustr. ISBN 978-961-6842-02-0. [COBISS.SI-ID [257350912](#)]
- BOHINC, Rado. *Comparative corporate governance: an overview on US and some EU countries' corporate legislation and theory*. 1st ed. Koper: Faculty of Management, 2010. 545 str. ISBN 978-961-266-065-9. [COBISS.SI-ID [254078976](#)]
- Nevenka Ribič: Etika v organizacijski kulturi (v pripravi)

DODATNA/OTHER:

- BOHINC, Rado. *Corporations and partnerships in Slovenia*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, cop. 2012. 190 str. ISBN 978-90-411-3886-6. ISBN 90-411-3886-2. [COBISS.SI-ID [4222935](#)]
- Članki in razprave s predmetnega področja, ki bodo glede na svojo aktualnost določeni ob pričetku izvajanja programa.
- Pravni akti: Ustava Republike Slovenije, Zakon o gospodarskih družbah s komentarjem, zakoni s področja javnega sektorja, zakoni s področja društev, zakoni s področja financ.

- Blanchard, K. in Peale, N.V. (1995). *Moč poštenega poslovanja*. Celje: Mohorjeva družba.
- Hofstede, G. in Hofstede, G. J. (2005). *Cultures and organizations: software of the mind (2nd ed.)*. New York: McGraw–Hill.
- Kavčič, B. (2005). *Organizacijska kultura*. Celje: Visoka komercialna šola Celje.
- Mellahi, K., Morrell, K. in Wood, G. (2010). *The Ethical Business: challenges and controversies (2nd ed.)*. New York: Palgrave Macmillan.
- Musek, J. (1993). *Osebnost in vrednote*. Ljubljana: Educy.
- Musek, J. (2000). *Nova psihološka teorija vrednot*. Ljubljana: Inštitut za psihologijo osebnosti. Educy.
- Sruk, V. (1980). *Filozofsko izrazje in repertorij*. Maribor: Pomurska založba.
- Tavčar, M. I. (2000). *Kulture, etika in olika managementa*. Kranj: Moderna organizacija.
- Trček, J. (1998). *Medosebno komuniciranje - kontaktna kultura*. Ljubljana: Korona Plus.
- Tavčar, M. (2002). Etika managementa. V. S. Možina, *Management: nova znanja za uspeh* (str. 206–233). Radovljica: Didakta.
- Tavčar, M. (2002). Kultura dežel in organizacij. V. S. Možina, *Management: nova znanja za uspeh* (str. 176–205). Radovljica: Didakta.
- Vida, I. (1997). Kulturološki dejavniki v večnacionalnih poslovnih pogajanjih. *Slovenska ekonomska revija*, 48(5), 391–407.

Cilji in kompetence:

Študentje bodo razvili **splošne kompetence**:

- spoznavanje slovenskega pravnega upravljanja organizacij,
- razumevanje in pomen primerjalnega in EU prava upravljanja organizacij,
- osvojitve bistvenih institutov pravno-ekonomskega vidika upravljanja korporacij,
- sposobnost analize, sinteze in predvidevanja rešitev pravnih problemov,
- sposobnost argumentiranega zagovarjanja lastnih stališč in upoštevanje stališč študijskih kolegov,
- sposobnost uporabe znanj s področja prava v praksi.

Študentje bodo razvili **predmetno-specifične kompetence**:

- poznavanje in razumevanje pravnega položaja poslovnih oseb pri upravljanju korporacij in pomen etike in morale
- sposobnost razumevanja temeljev statusnega prava,
- poznavanje in razumevanje specifične vloge prava v poslovnem življenju,
- razumevanje funkcioniranja poslovnega pravnega sistema,
- razumevanje pomena in implementacije

Objectives and competences:

Students will develop **basic competences**:

- understanding of Slovene legal system of corporate governance,
- understanding and importance of international and EU law of corporate governance,
- familiarity with basic institutes of legal and economics views of corporate governance
- the ability of analysis, synthesis and foreseeing the solutions of legal problems
- the ability of arguing and justifying one's own viewpoints and paying regard to others viewpoints and standings,
- the ability of application of gained legal knowledge in everyday practice.

Students will develop **subject-specific competences**:

- the knowledge and understanding of importance of legal status of managerial bodies in corporate governance, ethics and morality,
- the ability to understand general principles of corporate law,
- the knowledge and understanding of specific role of law in business life,
- the understanding of functioning of business legal system,
- the understanding of importance and implementation of specific legal principles,

posebnih pravnih pojmov ter institutov v specializiranih pravnih področjih (tako v nadaljevanju študija kot v praksi),

- sposobnost iskanja informacij za potrebe študija predmeta v različnih virih (tako zakonskih kot znanstvenih),
- uporaba informacijskih sistemov in baz podatkov,
- predmet bo prav tako omogočil bodočemu diplomantu praktično uporabo pravnega znanja v njegovem profesionalnem delu

Učna enota s področja etike prispeva predvsem k razvoju naslednjih splošnih in specifičnih ciljev in kompetenc:

- splošni cilj je prikazati študentom načela, ki jih je treba upoštevati pri poslovnih odločitvah, pripravljanju informacij za poslovno odločanje ter pri analiziranju poslovanja z etičnega vidika;
- seznaniti študente z vsebino organizacijske kulture in njenimi možnimi vplivi na poslovanje organizacije z upoštevanjem organizacijske kulture poslovnih partnerjev (kar je posebej pomembno pri poslovanju s tujimi organizacijami);
- sposobnost presoje, kako vpliva etično ravnanje posameznikov na uspešnost organizacije;
- sposobnost presoje vpliva (ne)etičnega ravnanja na prevare pri predstavljanju uspešnosti organizacije;
- sposobnost presoje koristi, ki jih prinaša etični vidik pri odločanju za organizacijo in posameznika;
- poznavanje in razumevanje procesov v poslovnem okolju podjetja in sposobnost za njihovo analizo, sintezo in predvidevanje rešitev ter njihovih posledic;

- sposobnost odkrivanja ravnanj neskladnih z etičnimi normami;
- avtonomnost, samokritičnost, samorefleksivnost, samoevalviranje in

terms and institutes in specialised legal fields (in the following years of study and in practice),

- the ability to look for information in different sources (legal and scientific) during the study of the subject,
- the use of information systems and data basis,
- the subject will enable future managers for the use of legal knowledge in business practice.

The etick learning unit mainly contributes to the development of the following general and specific goals and competences:

- the general objective is to show students the principles which have to be followed, when making business decisions, preparing the information for business decisions and analyzing the business, from the ethichal point of view;
- to acquaint the students with the content of the organizational culture and it's potential impact on the organization's operations, taking into account the organizational culture of business partners (which is especially important when dealing with foreign organizations);
- the ability to assess how the ethical behavior of individuals influences the organization's performance;
- the ability to assess the impact of (non)ethical behavior on fraud in the presentation of the organization's performance;
- the ability to assess the merits brought by the ethical aspect of decision-making, for the organization and for an individual;
- knowledge und understanding of processes in the corporate business environment and the ability to analyse, synthesise and envisage solutions and their consequences;
- the ability to detect practices which are inconsistent with the ethical norms;
- autonomy, self-critical judgement, self-reflection, autoevaluation and striving for quality in corporate relationships;

prizadevanje za kakovost v medsebojnih odnosih v podjetju;

- etična refleksija in zavezanost k profesionalni etiki v poslovnem okolju, spoštovanje nediskriminativnosti in multikulturalnosti v podjetju in njegovem okolju;
- zmožnost vzpostavljanja in vzdrževanja partnerskega odnosa s sodelavci, z delodajalcem in drugimi deležniki;
- razumevanje splošne strukture družboslovnih ved in povezanost z njenimi poddisciplinami, (predvsem z ekonomijo, poslovođenjem, poslovnimi, organizacijskimi) z vidika etičnih norm, ki veljajo v družbenem okolju.

- ethic reflection and commitment to professional ethics in business environment, respect for non-discriminatory behavior and multi-cultural environment in and around the corporation;
- capability of creating and sustaining a partnership relationship with co-workers, with the employer and other stakeholders;
- understanding the general structure of social sciences and connection with its sub-disciplines (especially economics, management, business, and organization) in terms of ethical norms in force in the social environment.

Predvideni študijski rezultati:

Študent bo:

- osvojil temeljne pojme o pravnih vidikih upravljanja korporacij
- seznanil se bo z osnovnimi načeli pravnih in ekonomskih vidikov poslovođenja
- seznanil z osnovno sistemizacijo pravnih oseb,
- spoznal pravne pojme, ki so implikatibilni na področju upravljanja organizacij,
- osvojil pojem poslovođenega pravnega razmerja in njegove značilnosti v javnem in zasebnem pravu,
- seznanil se s t.i. neformalnimi pravnimi viri in njihovem pomenu v družbenem in strokovnem življenju,
- spoznal značilnosti in specifičnosti slovenskega pravnega reda upravljanja organizacij,
- spoznal pomen primerjalnega in evropskega prava korporacij in njegov efekt v slovenskem pravnem redu,
- seznanil se bo z osnovnimi instituti pravnih oseb javnega in zasebnega prava,
- seznanjen z uporabo pravnih institutov upravljanja organizacij in osnovnega pravnega znanja v praksi.
- se seznanil z osnovnimi pojmi o etiki, moralih, olikah, moralnih dilemah;
- se seznanil s temeljnimi nazori o etiki;

Intended learning outcomes:

Students will:

- master the basic notions on the corporate governance,
- Gaining knowledge on basic notions about ethics, morality, politesse and moral dilemmas;
- Gaining knowledge on basic core beliefs about ethics;
- Knows and understands the role and the meaning of ethics in business world;
- Knows the role of professional ethics in society and ethical codes;
- Accepts the humane, moral and solidarity virtues as an important aspect of personal and professional development;
- Reflects and critically evaluates different possibilities of proper ethical decision-making of managers;
- Reflects and critically evaluates different (personal and observed) experience on the extension of influence of the organizational culture and business morals on the corporate management decisions;
- Knows some aspects of the interconnection of the organizational

- pozna in razume vlogo in pomen etike v poslovnem svetu;
- spozna vlogo profesionalne etike v družbi in etične kodekse;
- sprejema humane, moralne in solidarnostne vrednote kot pomemben vidik osebnostnega in profesionalnega razvoja;
- reflektira in kritično ovrednoti različne možnosti pravilnega etičnega odločanja menedžerjev;
- reflektira in kritično ovrednoti različne (osebne in opazovane) izkušnje o razsežnostih vpliva organizacijske kulture in poslovne morale na odločitve menedžerjev v podjetjih;
- se seznanja z nekaterimi vidiki povezanosti organizacijske kulture, katere pomembna sestavina je tudi etika, z uspešnostjo podjetja;
- pozna in razume umeščenost svojega strokovnega področja v širše družbene, kulturne in vrednostne kontekste ter z refleksijo teh kontekstov oblikuje intelektualno aktiven in profiliran odnos do sveta.

- culture, whose important ingredient is ethics, with the corporate success;
- Knows and understands the placement of his/hers professional field in broader societal, cultural and virtue context and with reflection on those forms an intellectually active and profiled view. become familiar with basic principles of legal and economics aspects of governance
  - become familiar with basic systemization of legal subjects,
  - understand legal notions, which are applicable in the field of corporate governance
  - master the notion of managerial legal relationships and its characteristics in public and private law,
  - become familiar with the so called informal legal sources and their importance in social and professional life,
  - understand the characteristics and specifics of Slovene legal system of corporate governance,
  - understand the importance of comparative and EU law of corporations and its effect on Slovene legal system,
  - become familiar with basic principles of legal persons in public and private law,
  - become familiar with the use of legal institutes of corporate governance and basic legal knowledge and skills in practice.

Metode poučevanja in učenja:

Oblike dela:

- Frontalna oblika poučevanja
- Samostojno delo študentov

Metode (načini) dela:

- Razlaga
- Razgovor/ diskusija/debata
- Preučevanje primera

Learning and teaching methods:

Types of learning/teaching:

- Frontal teaching
- Independent students work

Teaching methods:

- Explanation
- Conversation/discussion/debate
- Case studies

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)	Weight (in %)	Type (examination, oral, coursework, project):
<ul style="list-style-type: none"> • Pisni ali ustni izpit	70	oral or written exam
<ul style="list-style-type: none"> • Naloge, projekti	30	coursework, projects

Reference nosilca in drugih izvajalcev/ Lecturer's references:

Prof. dr. Bojan Tičar:

Dr. Bojan Tičar je doktor prava in redni profesor za področje prava. Pedagoško in raziskovalno se ukvarja s proučevanjem pravnih norm, javno- zasebnega sektorja, javno upravo. V okviru raziskovalnega dela je napisal 10 monografij in v različnih revijah objavil več kot 50 člankov. Je član več strokovnih združenj.

Dr. Nevenka Ribič je menedžerka z več kot dvajsetletnimi izkušnjami v upravi d.d. ter dolgoletna direktorica računovodstva in financ d.d. Je certificirana članica Združenja nadzornikov Slovenije, sodnica porotnica pri Višjem sodišču v Celju in avtorica več člankov s področja računovodstva in financ.

Dr. Nevenka Ribič is a manager with more than twenty years of experience in serving a board of an public limited liability corporation and a long term director of accounting in finance in that corporation. At the same time she is a certified member of the Združenje nadzornikov Slovenije, a judge jury at the Higher court in Celje as well as the author of several articles from the field of accounting and finance.